

Pielikums Nr.5 / Annex No 5

Kvalitātes prasības agrotehniskās kopšanas darbu izpildei

1. Konkurējošo lakstaugu, puskrūmu, nevēlamo koku un krūmu atvasēm jābūt nopļautām augstumā, kas nav lielāks par divām trešdaļām no stādīto, sēto un/vai dabiski izaugušu kociņu augstuma. Pieļaujams atstāt dažas smilgas, nopļautas augstāk par kopjamā kociņa augstumu;
2. Stādītie un/vai dabiski izaugušie mērķa sugas koki nedrīkst būt mehāniski bojāti vairāk par 3%;
3. Vietās, kur stādītie vai sētie koki nav izauguši (attālums starp stādītiem vai sētiem kokiem ir lielāks par 3.0 - 4.0 metriem), jāatstāj meža tipam piemēroti, dabiski izauguši koki šādā prioritārā secībā: priede, egle, bērzs, ozols, melnalksnis, liepa, goba, apse, osis, baltalksnis;
4. Agrotehniskai kopšanai jābūt veiktai 1.0 metru platā joslā (0.5 metri uz katru pusi no kopjamo koku rindas ass), ja tas nav norādīts citādi darba uzdevumā;
5. Atjaunotā/ieaudzētā platībā (meža zemē/plantācijā) pēc kopšanas darbu izpildes izaugušiem kociņiem jābūt vienmērīgi izvietotiem.

Kvalitātes prasības jaunaudzū kopšanai

1. Jaunaudzū kopšanas cirti veic vienlaidus visā platībā;
2. Jaunaudzēs nozāgē/ nopļauj mērķa sugas koku attīstību apdraudošos konkurējošos kokus, krūmus, puskrūmus un lakstaugus;
3. Kopjamā jaunaudzē saglabā tikai kvalitatīvus mērķa sugas kokus. Mērķa suga (priede, egļe, bērzs) norādīta darba uzdevumā;
4. Vietās, kur kvalitatīvu mērķa sugas koku skaits ir nepietiekošs, saglabā meža tipam piemērotus, kvalitatīvus citu sugu kokus, iespējami veidojot biogrupas. Ja nav iespējams veidot biogrupas, pieļaujams vienlaidu mistrojums, izņemot priedes un bērza vienlaidus mistrojumu;
5. Ja kopjamā jaunaudzē nav pietiekamā skaitā kvalitatīvu pieļaujamo sugu koki, tad pirms darbu uzsākšanas par to informēt darbinieku, kurš izsniedzis darba uzdevumu;
6. Melnalkšņu, liepu, ošu vai citu koku sugu celmu atvašu pudurus izretina, atstājot ne vairāk par 4 vienmērīgi izvietotām atvasēm pie celma vietās, kur dabisku apstākļu dēļ nav iespējams vienmērīgs mērķa sugas koku izvietojums;
7. Paliekošais koku skaits pēc jaunaudzes izkopšanas atkarībā no koku sugas un audzes vidējā augstuma nedrīkst būt mazāks par minimālo un lielāks par maksimālo (skatīt 1. tabulu!).
Paliekošais koku skaits var būt precizēts darba uzdevumā!

Tabula nr. 1

Valdošās sugas augstums,m	Priede, kociņu skaits uz 1ha pēc kopšanas		Egļe, kociņu skaits uz 1ha pēc kopšanas		Bērzs, kociņu skaits uz 1ha pēc kopšanas	
	minimālais	maksimālais	minimālais	maksimālais	minimālais	maksimālais
2	2200	4000	2000	3200	2000	3200
3	2000	3500	1800	3200	1800	3200
4	1700	3200	1700	3200	1700	2800
5	1500	3000	1500	2900	1500	2400
6	1400	2900	1400	2800	1400	2100
7	1400	2800	1300	2700	1300	1900
8	1300	2700	1300	2700	1200	1900
9	1300	2700	1300	2600	1200	1900
10	1300	2600	1300	2600	1200	1800
11	1200	2600	1300	2600	1100	1800
12	1200	2600	1300	2600	1000	1700

Tabula nr. 2 parauglaukums audzes koku skaita noteikšanai

Parauglaukuma rādiuss, m	Parauglaukuma platība, m ²	Koeficients koku skaita aprēķināšanai
5.64	100	100

Piemērs: parauglaukumā tiek saskaitīti 16 koki, tad $100 \cdot 16 = 1600$ koki/ha

8. Jaunaudžu kopšanas laikā nozāgētos kokus novieto tā, lai tie netraucētu paliekošo koku augšanu;
9. Veicot jaunaudžu kopšanas cirti, saglabā lapu koku piemistrojumu 10% apjomā skuju koku jaunaudzēs ar audzes vidējo augstumu virs 2m. Saglabātajiem lapu kokiem jābūt līdz 2/3 no skuju koka augstuma, izņēmums ir cietie lapu koki vai lapu koki lapu koku biogrupās.

Kvalitātes prasības meža stādīšanai un papildināšanai

1. Stādot/ papildinot meža platības:

-sila, mētrāja, lāna, kā arī damakšņa un vēra meža tipos uz normāla mitruma un viegla mehāniskā sastāva (smilts un mālsmilts) augsnēm, stādvietai jābūt sagatavotās vagas vai skarificētā laukuma vidusdaļā (vagas dziļums vismaz 5-15cm, skatīt 1. attēlu A);

-slapjaiņu, āreņu, kūdreņu, kā arī damakšņa, vēra un gāršas meža tipos uz mitrām vai smaga mehāniskā sastāva (smilšmāla un māla) augsnēm, stādvietai jābūt uz sagatavotās vagas „tiltiņa” (skatīt 1. attēlu B);

-stādot un papildinot nesagatavotā augsnē, atbilstoši darba uzdevumā norādītai stādīšanai shēmai.

2. Kailsakņu stādiem jābūt ievietotiem stādīšanas spraugā līdz sakņu kaklam, nepieļaujot sakņu palikšanu ārpus tās.

3. Ietvarstādiem jābūt iestādītiem tādā dziļumā, lai minerālaugsne 1- 2 centimetru biezumā nosegtu ietvarstādu augsnes substrātu;

4. Ja sagaidāma augsnes sēšanās, izkalšana, u.tml., sakņu kaklam vai ietvarstāda augsnes substrātam jāatrodas 3-5 centimetri zem augsnes virskārtas. Pēc iestādīšanas augsnei ap stādu jābūt piemītai, lai sekmētu labāku sakņu kontaktu ar augsni tādējādi novēršot gaisa spraugu saglabāšanos (skat. 1. att.)

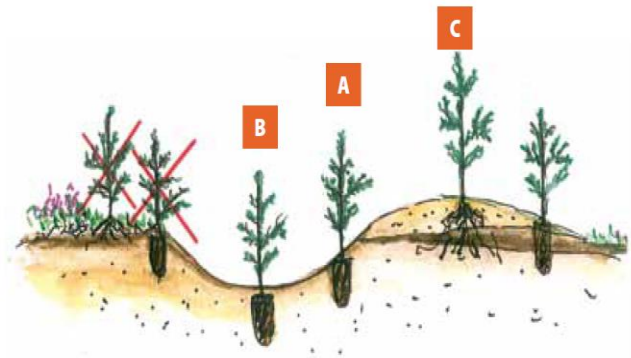
5. Stādīšanā nav pieļaujams izmantot neatlaidinātus vai nepietiekoši samitrinātus ietvarstādus, kā arī iekaltētus kailsakņu stādus.

6. Jābūt ievērotam vienmērīgam stādvietu izvietojumam, kā arī optimālam sēšanas/stādīšanas/papildināšanas vietu skaitam.

1. attēls

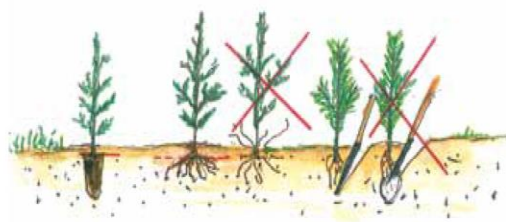
Stādīšanas vietas izvēle

- A** Normālos mitruma apstākļos – uz „tiltiņa”, starp vagas padziļinājumu un apgāzto velēnu.
- B** Sausās, viegla mehāniskā sastāva augsnēs – vagas dibenā.
- C** Mitrās augsnēs – uz „tiltiņa” vai atgāztās velēnas (riskanti, jo velēna sausā laikā var izkalst). Stādu jācenšas iestādīt mineralizētajā augsnē.

Pareizi stādīšanas paņēmieni

- Sakņu kakls 2–3 cm zem zemes.
- Zemi piemīda, lai nepaliek gaisa sprauga.
- Sakņu gali nedrīkst palikt virs zemes!
- Ietvarstādiem – lai 1–2 cm zemes slānis nosedz sakņu "podīņu".

Kvalitātes prasības augsnes gatavošanas darbu izpildei

1. Augsnei jābūt gatavotai visā platībā, katru nākamo apstrādātās augsnes joslu veidojot blakus iepriekšējai tā, lai vidējais attālums starp joslu centriem atbilstu 2,0 – 2,3 metru attālumam, izņemot, ja saglabātas paaugas, saglabājamo un sēklu koku grupas, kā arī mikroieplakas;
2. Ja sagatavojamā platībā veidoti pievešanas ceļi (ieklājot ciršanas atliekas un zarus), tas gatavotās augsnes joslām jābūt izvietotām tieši gar pievešanas ceļu malām. Maksimālais attālums starp gatavotās augsnes joslu malām, gadījumos, ja starp tām ir pievešanas ceļš, nedrīkst būt lielāks par 4 metriem;
3. Ja apstrādājamo platību šķērso grāvis vai arī grāvis atrodas tās malā, tad sagatavotās augsnes joslai jābūt tieši gar grāvja atbērtnes malu vai ne tuvāk par 1 metru no grāvja kants malas;
4. Sagatavotā augsnes joslas dziļumam (no augsnes virskārtas līdz vagas dziļākajai vietai ko viedo disks, bet ne diska zobu), atkarībā no meža tipa jābūt:
 - 4.1. Silā, Mētrājā, Lānā, - no 5 līdz 15 centimetriem;
 - 4.2. Pārējos meža tipos – no 15 līdz 30 centimetriem;
5. Augsnes apstrādes procesā nedrīkst būt iznīcināti, vai bojāti cirsmu izstrādes laikā saglabātās bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgās struktūras (saglabājamie un/vai sēklu koki, lielās kritālas, mikroieplaku apaugums, kadiķi, mežābeles, alas u.tml.). Sagatavotām augsnes joslām jābūt ne tuvāk par 2 metriem no saglabājamo koku stumbra;
6. Nogāzēs augsnes apstrādes virzienam ir jābūt paralēli nogāžu horizontālēm tādā mērā, kas neapdraud darba drošību un nav pretrunā ar tehnikas ražotāja noteikto pieļaujamo tehnikas sānsveri. Apstrādājot augsni nogāzēs, kur apstrādes virziens paralēli nogāžu horizontālēm nav iespējams, augšup jāvirzās par lēzanāko nogāzi, bet lejup – pa stāvāko.

Kvalitātes prasības augošu koku uzmērīšanai un cirsmas novērtējumam

Augošu koku uzmērīšana (dastošana)

Caurmērs tiek uzmērīts visiem izcērtamajiem kokiem (atstājamiem ekoloģiskajiem kokiem, koku grupām un saglabājamajiem nokaltušajiem kokiem uzskaita atsevišķi), kuru caurmērs pārsniedz 6 cm. Uzmērītos kokus grupē sadalījumā pa 4 cm caurmēra pakāpēm, sugām un kvalitātes klasēm, egli arī sadalījumā pa mežaudzes stāviem. Caurmēru uzmēra 1.3 m augstumā no sakņu kakla; nogāzēs augoši koki tiek uzmērīti no kalna puses; neregulāras formas kokiem caurmēru nosaka kā aritmētisko vidējo no diviem savstarpēji perpendikulāriem mērījumiem. Mērījumu rezultāti tiek fiksēti dastlapā.

Cērtamo koku stumbru kvalitātes novērtējums

Kokus atkarībā no stumbra kvalitātes iedala sekojošās kvalitātes klasēs:

1. resnā lietkoksne;
2. vidējā lietkoksne;
3. tievā lietkoksne;
4. papīrmalka (ja novērtējuma programma definē);
5. malka.

Koku kvalitātes klašu noteikšanas prasības:

Minimālie sortimentu tievgaļa caurmēri (cm):

	resnā lietkoksne	vidējā lietkoksne	tievā lietkoksne	papīrmalka	malka
priede, egle	16	11	7	6	4
bērzs	19	13	7	6	4
apse	19	13	7	6	4
melnalksnis	19	13	-	-	4
baltalksnis	19	15	-	-	4
liepa	19	15	-	-	4
ozols, osis	20	15	-	-	4

Minimālie sortimentu garumi (dm):

	resnā lietkoksne	vidējā lietkoksne	tievā lietkoksne	papīrmalka	malka
priede, egle	49	31	30	30	30
bērzs	27	30	30	30	30
apse	24	24	30	30	30
melnalksnis	24	24	-		30
baltalksnis	24	24	-		30

liepa	30	24	-		30
ozols, osis	30	30	-	-	30

Ja cirsmas novērtējumam lietotā datorprogramma paredz citu sadalījumu pa kvalitātes klasēm, to iespējams izmantot, iepriekš saskaņojot ar pasūtītāju.

Augstuma uzmērīšana

Koka augstumu (attālumu no sakņu kakla līdz gala pumpuram) nosaka paraugkokiem, kurus izvēlas atbilstoši cirsmas novērtēšanai izmantotajai programmatūrai. Eglei augstuma mērījumi jāveic atsevišķi I un II stāva kokiem. Arī augstuma mērījumi tiek fiksēti dastlapā.

Cirsmas novērtējums

Cirsmas novērtējumā jānorāda saimniecības nosaukums, zemes vienības kadastra numurs, kvartāla un nogabala numurs, cirtes veids, izcērtamā platība un izcērtamās koksnes apjoms sadalījumā pa koku sugām un kvalitātes klasēm. Cirsmas novērtējumam tiek pievienota dastlapa, kurā fiksēts izcērtamo koku skaits sadalījumā pa sugām, caurmēra un kvalitātes klasēm (egle arī sadalījumā pa stāviem), koku augstumu, kā arī saglabājamo koku suga un diametrs. Cirsmas novērtējumā uzrādītās koksnes krājas pieļaujamā novirze no kontroles dastojuma rezultātiem +/- 5%.

Galvenā cirte pēc caurmēra

Mērījumi tiek veikti un noformēti atbilstoši MK 18.12.2012. noteikumu Nr.935 no prasībām.

Meža inventarizācijas un kartogrāfiskā materiāla saturs

1.1. Meža inventarizācijas dati un nogabalu raksturojošie rādītāji:

- 1.1.1 Meža inventarizācijas dati un nogabalu raksturojošie rādītāji sagatavojami saskaņā ar meža inventarizāciju regulējošajiem normatīvajiem aktiem, Meža valsts reģistrā uzturamajām dabas aizsardzības pazīmēm; digitālajiem inventarizācijas failiem (datu bāzes pdf. failam un kartogrāfijas shp. failam) jābūt atbilstošiem Valsts meža dienesta izvirzītajām prasībām un pievienojamiem Meža valsts reģistram.
- 1.1.2 Veicot meža inventarizāciju, apsekot lauksaimniecības zemi, kur izveidojusies mežaudze, likumā paredzētajā kārtībā ar zemes lietošanas veida izmaiņas aktu pievienot meža zemēm.

1.2. Kartogrāfiskais materiāls:

- 1.2.1. Kartogrāfisko materiālu zemes vienībai sagatavo, norādot nekustamā īpašuma nosaukumu, adresi un zemes vienības kadastra apzīmējumu, plāna vai kartes nosaukumu, mērogu un apzīmējumus.
- 1.2.2. Kartogrāfiskais materiāls ietver šādus plānus un kartes:
- zemes vienības robežu vai situācijas plāns;
 - mežaudžu plāns;

Mežaudžu plānā attēloti objekti atbilstoši meža inventarizāciju regulējošajiem normatīvajiem aktiem. Mežaudžu plāna eksemplāru iesien komplektā ar meža inventarizācijas datiem.

2.2. Inventarizācijas veikšanai nepieciešamā informācija.

- 2.2.1. Pasūtītājs nodrošina izpildītāju ar inventarizācijas veikšanai nepieciešamajiem datiem: aktualizēto meža inventarizāciju, zemes robežu plānu un aktuālajiem Valsts Zemes dienesta datiem par inventarizējamo īpašumu.

Pielikums Nr.5 / Annex No 5

Kvalitātes prasības robežstīgu un robežzīmju (kupicu) atjaunošanai

Mērķis: nodrošināt zemes vienību identificēšanu dabā.

Mērvienība: attālums kilometros (km), skaits gabalos (gab)

Prasības kvalitatīvai darbu izpildei:

Robežstīgu izveidošana:

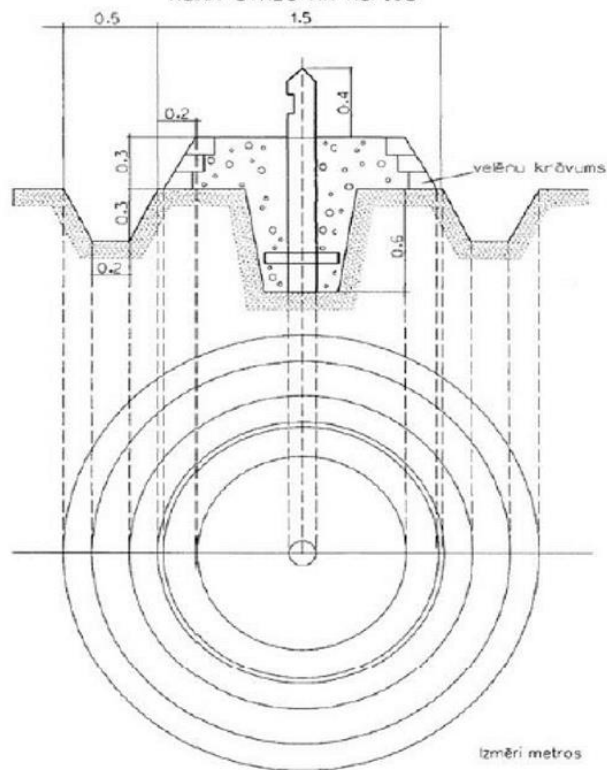
1. Robežstīgām jābūt izcirstām 1 — 1.5 metru platumā, kurām jānodrošina redzamība starp divām blakus esošajām robežzīmēm. Ja attālums vai reljefs traucē redzamību, robežas nospraušanai izmanto stigmietus;
2. Uz robežstīgas jāizzāgē koki un/vai krūmi, kuru caurmērs pie sakņu kakla nepārsniedz 16cm, pēc saskaņošanas pieļaujama arī lielāku koku ciršana;
3. No robežstīgas jānovāc nelikvidi (krūmi, koku atvases, resnie zari), lai tie neveido necaurejamu klājienu un būtu iespējams pa stīgu pārvietoties. Nelikvidus var novietot stīgas malās (gareniski), ja blakus esošā mežaudzē nav iespējama to iekraušana (piem. - ļoti bieža jaunaudze);
4. Uz robežstīgas nogāztie koki un robežstīgu šķērsojošās kritālas daļā, kas atrodas uz robežstīgas, sagarināmas nogriežņos un novietojamas piegulošajās mežaudzēs;

Robežzīmju izveidošana:

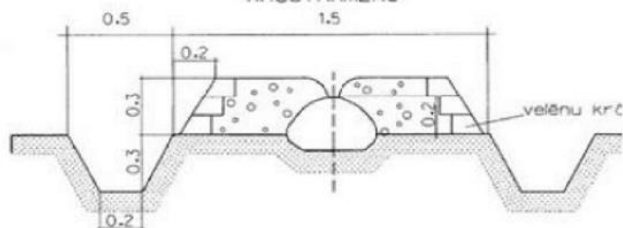
1. Robežpunkta centru nostiprina ar vienu no šādām robežzīmēm:
 - 1.1. krustakmens – vismaz 60 kg smags laukakmens ar 6 cm garu un 0,5 cm dziļu krustveida iekalumu robežzīmes centrā;
 - 1.2. betona stabs – 130 cm garš stabs ar minimālo šķērsriezumu 10 x 10 cm un staba apakšā cilpā ievietotu šķērsi;
 - 1.3. metāla caurule vai stienis – 80 cm gara caurule vai stienis ar diametru 2–6 cm un apakšgalā piestiprinātu šķērsi;
 - 1.4. plastmasas caurule – 130 cm gara caurule ar diametru 3–6 cm un apakšgalā piestiprinātu šķērsi;
2. Ap metāla cauruli, plastmasas cauruli vai stieni un betona stabu rok riņķveida grāvīti, kura iekšmala atrodas vismaz 75 cm attālumā no robežzīmes centra. Grāvīša dziļums – 30 cm, platums zemes virsmas līmenī – 50 cm, grāvīša dibena platums – 20 cm. Ap robežzīmi veido 30 cm augstu grunts uzbērumu;
3. Ja robežzīmes atrašanās vieta dabā nav apzīmēta, informē pasūtītāja pārstāvi.

Robežzīmju paraugi

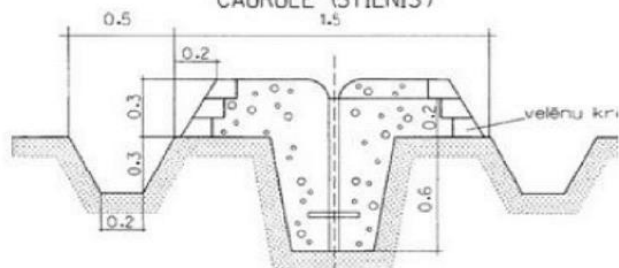
ROBEŽZĪMJU NOFORMĒJUMS
VIETĀS BEZ CIETĀ SEGUMA
KOKA STABS AR KUPICU

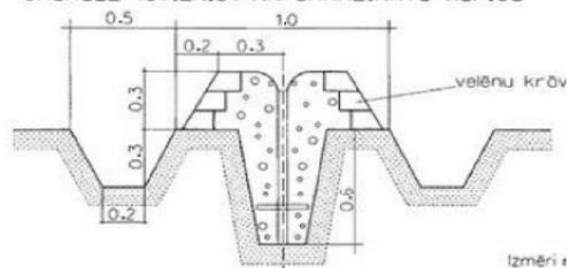
KRUSTAKMENS

CAURULE (STIENIS)

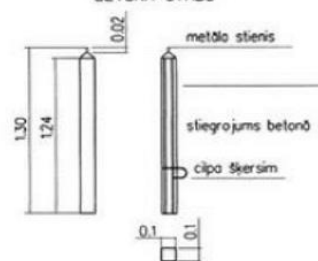

CAURULE (STIENIS) AR SAMAZINĀTU KUPICU

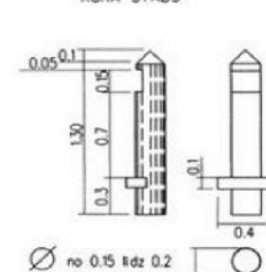

ROBEŽZĪMJU PARAUGI VIETĀS BEZ CIETĀ SEGUMA

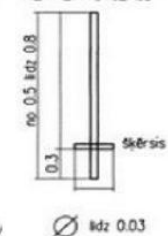
BETONA STABS

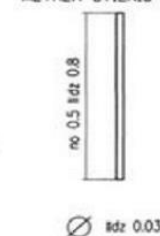
KOKA STABS

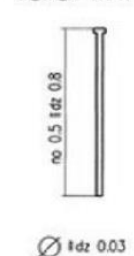
METĀLA CAURULE METĀLA STIENIS

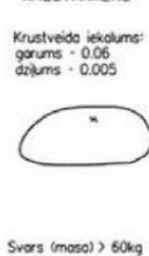
METĀLA CAURULE METĀLA STIENIS

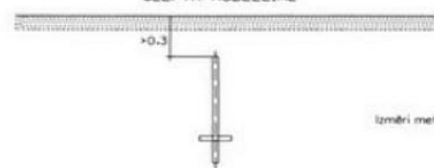
METĀLA TAPA

KRUSTAKMENS

SLĒPTĀ ROBEŽZĪME

Sagatavoja: Atbilstības vadītājs	Apstiprināja: Mežsaimniecības daļas vadītājs	Datums: 16.04.2019	Variants: 1.0
--	--	------------------------------	-------------------------

Pielikums Nr.5 / Annex No.5

Norādījumi latvāņu izplatības ierobežošanai

Ingka Investments uzņēmumos pielietojamās metodes Sosnovska latvāņa (*Heracleum sosnowskyi*) – (turpmāk – latvānis) izplatības ierobežošanai:

- Latvāņu pļaušana;
- Centrālo rozešu izduršana;
- Latvāņu plātību miglošana izmantojot herbicīdus.

1. Latvāņu pļaušana

- 1.1. Latvāņu pļaušana veicama latvāņu ziedēšanas laikā, līdz pirmās zaļās sēklas sāk veidoties auga centrālā čemura ziediem (*optimālā pļaušanas fāze*), nepieļaujot zaļo sēkļu parādīšanos centrālajā ziedkopā.
- 1.2. Latvāņu pļaušanu iespējams veikt gan ar mehānizētiem, gan rokas instrumentiem.
- 1.3. Veicot latvāņu pļaušanu, obligāti lietojami individuālie aizsardzības līdzekļi un ievērojamas darba drošības prasības, lai nepieļautu latvāņu sulas nokļūšanu uz ķermeņa.
- 1.4. Paņēmienu (kā pamata vai papildu paņēmienu) lieto regulāri vismaz 6–8 gadus līdz latvāņa iznīcināšanai.

2. Centrālo rozešu izduršana

- 2.1. Latvāņu centrālo rozešu izduršana lietojama atsevišķi augošu augu vai nelielu audžu ierobežošanai, kā arī vietās, kur nav iespējams izmantot tehniku un miglošanas metodi.
- 2.2. Latvāņu centrālo rozešu izduršana veicama tā agrīnā attīstības stadijā, kad vēl nav sākusies ziedkopu ziedēšana.
- 2.3. Vienā platībā centrālo rozešu izduršanu ieteicams atkārtot 2-3 reizes veģetācijas sezonā.
- 2.4. Platībā, kur tiek veikti ierobežošanas pasākumi, nav pieļaujama ziedkopu ziedēšana.
- 2.5. Izduršana veicama ar lāpstu vai pielāgotu duramo šķēpu.
- 2.6. Centrālā rozete pilnībā jāpārdur 10 – 15 cm zem augsnes virskārtas, zem vietas, kur sakne pāriet stublājā.
- 2.7. Pēc izduršanas augs ar atdalīto saknes daļu jānovieto uz augsnes virskārtas izkalšanai.
- 2.8. Atdalītajai saknes daļai nedrīkst saglabāties neviena nepārrauta sakne.
- 2.9. Veicot darbus latvāņu audzēs, obligāti lietojami individuālie aizsardzības līdzekļi un ievērojamas darba drošības prasības, lai nepieļautu latvāņu sulas nokļūšanu uz ķermeņa.
- 2.10. Paņēmienu izmanto kā pamata vai papildu paņēmienu regulāri līdz latvāņa iznīcināšanai.

3. Latvāņu plātību miglošana izmantojot herbicīdus.

- 3.1. Herbicīdi lietojami latvāņu izplatības ierobežošanai lietojami Latvijas Republikā reģistrēto augu aizsardzības līdzekļu reģistrā iekļauti līdzekļi, ievērojot preparātu ražotāja noteiktās prasības.
 - 3.2. Herbicīdu sastāvā ir darbīgā viela – glifosāts. Vielas kombināciju un to lietošanas veidu nosaka IRI Investments uzņēmuma pārstāvis.
 - 3.3. Herbicīdu lietošanas veidi:
 - 3.3.1. Agri pavasarī, kad atsākas veģetācija un latvāņa dīgšana, dīgļlapas veidošanās stadijā.
 - 3.3.2. Agri pavasarī atsākoties veģetācijai, kad lielāko pārziemojošo latvāņu rozešu diametrs sasniedz 20 cm.
 - 3.3.3. Vasarā pēc latvāņu pļaušanas, kad latvāņi ataug un to rozetes sasniedz 20-25 cm.
 - 3.3.4. Latvāņa centrālā dzimuma ziedēšanas laikā, kamēr vēl nav izveidojušās sēklas.
 - 3.3.5. Atsevišķi augošu latvāņu apstrāde.
 - 3.4. Miglošanas vispārīgie nosacījumi.
 - 3.4.1. Miglošanu veic izmantojot lieljaudas tehniku, bet ierobežotās platībās – ar muguras smidzinātāju.
 - 3.4.2. Vēja ātrums miglošanas brīdī nevar pārsniegt 4 m/s.
 - 3.4.3. Gaisa temperatūra apstrādes brīdī nevar būt augstāka par +25° C.
 - 3.4.4. Apstrādi neveic lietūs laikā.
 - 3.4.5. Apstrādes brīdī augiem ir jābūt sausiem.
 - 3.4.6. Pēc apstrādes preparātam uz auga ir jānožūst.
 - 3.5. Strādājot ar herbicīdiem nav pieļaujama ūdenstilpņu piesārņošana.
 - 3.6. Apstrādi atkārtoti pēc 2–3 mēnešiem, kad masveidā parādījušies jaunie latvāņa dīgsti, kopumā 2–3 reizes sezonā.
 - 3.7. Ķīmisko ierobežošanas metodi nelieto tuvāk par 10 m no ūdenskrātuvēm vai ūdenstecēm, kā arī bišu dravās un bioloģisko saimniecību tuvumā un grāvjos un grāvju atbērtņēs. Šajās teritorijās pieļaujama tikai latvāņu pļaušana vai latvāņu centrālo rozešu izduršana.
 - 3.8. Paņēmienu lieto regulāri līdz latvāņa iznīcināšanai.
 - 3.9. Veicot darbus latvāņu audzēs, obligāti lietojami individuālie aizsardzības līdzekļi un ievērojamas darba drošības prasības, lai nepieļautu latvāņu sulas nokļūšanu uz ķermeņa.
4. Darba aizsardzības prasības strādājot ar latvāņu apkarošanu.
- 4.1. Veicot latvāņa ierobežošanas pasākumus, pasākumu veicējs lieto:
 - 4.2. individuālos darba aizsardzības līdzekļus atbilstoši veicamajam darbam, piemēram, šķidrumu necaurīdīgu apģērbu, gumijas zābakus, gumijas aizsargcimdus, neaizsvīstošu sejas aizsargmasku un aizsargbrilles, lai nepieļautu latvāņa šūnsulas nokļūšanu uz sejas un citām atklātām ķermeņa daļām;
 - 4.3. ūdeni un ziepes aprīkojuma atbrīvošanai no latvāņa šūnsulas.
 - 4.4. Pēc pasākumu veikšanas individuālos darba aizsardzības līdzekļus, tehniku, iekārtas un instrumentus noskalo ar ūdeni noteiktā secībā, lai nepieļautu nejaušu latvāņa šūnsulas saskari ar atklātām ķermeņa daļām.

- 4.5. Ja latvāņa šūnsula:
- 4.6. ir nokļuvusi uz ādas, cietušais izsargājas no atkārtotas saskares ar augiem un cenšas izvairīties no tiešiem saules stariem un apgaismojuma, kas veicina audu bojājumus;
- 4.7. ir skārusi atklātās ķermeņa daļas, tās nekavējoties mazgā ar ūdeni un ziepēm 15 minūtes. Ja latvāņa šūnsula ir izsūkusies cauri apģērbam, cietušais atbrīvojas no šā apģērba vai apģērba daļas un skartās ķermeņa daļas mazgā ar ūdeni un ziepēm 15 minūtes;
- 4.8. ir nonākusi acīs vai uz mutes gļotādas, nekavējoties skalo acis vai muti ar tīru ūdeni.
- 4.9. Cietušais pēc saskares ar latvāņa šūnsulu uzturas vēsās, aptumšotās telpās vai ēnā, uzsedz vieglu, tīru kokvilnas audumu un dzer daudz šķidruma (minerālūdeni, ūdeni, siltu tēju).